

Iedvesmai nav Vecuma

MAF

Mediju atbalsta fonds

2026. GADA 9. JANVĀRIS

Deja palīdz sevi apliecināt un iegūt jaunus draugus

Aizvadītā gada nogalē uzzinājām, ka mūsu novadniece, Raiņa Valsts ģimnāzijas audzēkne **Evelina Kučere** pasaules līnijdeju čempionātā Nīderlandē ieguvusi divus pasaules čempiones titulus.

Mēs Evelīnu iepazīnām pirms daudziem gadiem, kad viņa, vēl būdama pavisam maza meitene, līnijdejas dejoja kopā ar Sēmes un Zentenes sievām kolektīvā «Bums». Sākusies kā vaļasprieks, deja nu ir kļuvusi par neatņemamu viņas ikdienas daļu, un vēl vairāk – tā palīdzējusi Evelīnas vārdam izskanēt ne tikai Latvijā un Baltijā, bet arī plašākā pasaulē. Par to, kā to izdevies sasniegt, mūsu sarunā, kas notika vēl vecajā gadā.

Evelīna Kučere

Ar deju – no mazotnes

– Es sāku dejojot, kad man bija kādi seši vai septiņi gadi – braucu mammai līdz uz līnijdeju nodarbībām Sēmes kultūras

2025. gada decembrī Evelina ieguva divus Pasaules čempiones titulus

Pirmās sacensības «Rīgas Kausis 2015» – kopā ar skolotājām Gitu Sokolovsku un Montu Kvedovu

namā un dejojot līdz. Tur deju skolotāja Gita Sokolovska mani ieraudzīja un mudināja spert soli tālāk – piedalīties sacensībās. Sākumā man tas ļoti nepatika – ne dejošana, ne sacensības, jo bija jādejo vienai, bet viņa ļoti mudināja to darīt, un es piekritu.

– **No malas šķita, ka to darāt ar lielu aizrautību...**

– Man nepatika tā gatavošanās – matu taisīšana, kosmētika, tērpi... Bija tāda neērta sajūta. Pirmās sacensības bija, šķiet, 2016. gadā, kad sāku no nulles – rādīju pašu minimumu. Patiesībā es izpildīju tikai to, ko no manis prasīja, jo man nebija tādu zināšanu, lai varētu pielikt arī kaut ko no sevis. Taču – jo vairāk dejojot, jo pašsaprotamāka kļuva gatavošanās. Tagad esmu iemīlējusi šo deju un varu parādīt apgūto plašākai publikai – dejojot gan pasākumos, gan svētkos...

– **Kurā brīdī jums iepatīkās tas, ko darāt?**

– Man bija 14 gadi, kad iesaistījās deju studijā «Virziens», kas darbojas Jūrmalā un kuru vada Līgita un Baiba Apenas. Pirmajās sacensībās manas konkurentes bija no šīs studijas, un es ļoti gribēju tajā kolektīvā būt. Mamma piekrita, un mani uzņēma. Man patika, ka varu dejojot ar sava vecuma meitenēm

un mācīties, jo viņas bija līmeni augstāk. Tagad trenējos trīs reizes nedēļā.

Daudzu gadu darbs...

– **Parasti līnijdejas deju grupā, bet daudz retāk – pa vienam jeb solo. Vai tās arvien ir līnijdejas, vai arī mūsdienu dejas?**

– Es teiktu, ka tās ir mūsdienu dejas un līnijdeju apvienojums. Skan ļoti divaini, un parasti visi ir pārsteigti par šo deju stilu, kā arī par to, ka tās dejo gan individuāli, gan ar kolektīvu – tās ir atsevišķas kategorijas. Es dejojot individuāli, bet «Virzienā» – arī grupā. Manā programmā ir arī sporta dejas, kuras ierasti dejojot pāros, un arī es reizēm dejojot pāri, cenšoties sasniegt tādu pašu virsotni kā uzstājoties vienatnē, bet ļoti bieži dejojot viena.

– **Minējāt, ka jums ir arī pāris. Nebija grūti pielāgoties?**

– Mans pāris ir deju tiesnesis ar daudz lielāku pieredzi nekā man. Viņam varētu būt grūti dejojot ar mani, bet – es ļoti daudz mācos. Tomēr sākumā mums gāja grūti, jo, pieradusi dejojot viena, mēģināju savu partneri vadīt, taču deļ meitenei ir jāuzticas partnerim. Tagad kopā piedalāmies sacensībās un veicas

labi, bet ir arī, kur augt.

– **Nevienam mirkli nebija vilinājuma iesaistīties «Demo», kur dejojot mūsdienu dejas?**

– Bija gan, bet aprunājot ar mūzikas skolotāju Sanitu Apini, un viņa teica, ka tas, ko daru, ir atšķirīgs no tā, ko dara citi bērni, dejojot mūsdienu dejas. Un es viņas viedokli ieklausījos. Protams, arvien daudzi ir pārsteigti, ka dejojot viena, un bieži vaicā: "Kur tavs pāris?" Bet esmu jau pie šādiem jautājumiem pieradusi.

– **Bija laiks, kad bija īsts līnijdeju bums un teju vai katrā ciemā bija kāds kolektīvs, bet pamazām šī interese ir mazinājusies. Taču, apskatoties, kas "pasaulē" notiek, arvien ir daudz kolektīvu un arī solo dejojotāji.**

– Īpaši aktīvi šai deju virzienā ir tieši lietuvieši. Man ir deju draugs Lietuvā, kam esmu par to vaicājusi, un viņš apliecināja, ka tas, kā dejojot es, ir populāri Lietuvā, bet Latvijā daudz iecienītāka ir mūsdienu deja.

– **Jūs ne tikai dejojāt, bet arī mācāt jaunos dejojotājus! Un piedalījāties arī skolēnu dziesmu un deju svētkos...**

Deja palīdz sevi apliecināt un i jaunus draugus

►9. lpp.

– Jā, jau otro gadu trenēju 9–11 gadus vecus bērnus, un liels panākums bija tas, ka tik lielā mūsdienīgu deju grupu konkurencē divas mūsu studijas grupas tika uz Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, un to vidū bija arī manējie. Tas bija ļoti liels pārbaudījums visiem – treniņi, mēģinājumi, skates, koncerti, bet gandarījums bija milzīgs!

Pasaules čempiona tituli

– **Un kā tad ar pasaules čempionātu?**

– Tas notika no 4. līdz 7. decembrim Nīderlandes pilsētā Assenā ar nosaukumu «WORLD'S GOLD» (*Global organisation of line dance*). Lai tajā nokļūtu, gada laikā bija jāsakrāj trīs punkti, iegūstot kvalifikāciju citās sacensībās. Kopumā čempionātā piedalījās vairāk nekā 700 dalībnieku no dažādām pasaules valstīm, kas startēja dažādās vecuma grupās un grūtības pakāpēs. Vislielākais dalībnieku skaits ir iesācēju līmeņos, bet manā (Youngster –16–20 gadi) vecuma grupā un grūtības pakāpē startējām trīs latvietes. Čempionātā bija jāsakrāj konkrēts punktu skaits noteiktās divīzijās. Es ieguvu divus pasaules čempiona titulus – klasiskā (valsis, vestkausts (brīvā stila dejas) un polka), kā arī open kategorijā (ča-ča-ča, hip-hops un šova dejas).

– **Jūs sasniedzāt Stars (Zvaigznes) līmeni. Ko tas nozīmē?**

Kopā ar deju studijas «Virziens» vadītājiem Baibu Apeni un Ligitu Apeni

2024. gada Tukuma svētkos Evelīna pārstāvēja Sēmes un Zentenes pagastu

– To iegūst, sasniedzot prasmju augstāko līmeni. Esmu septītiņā dejojātāja no Latvijas, kas šo titulu ir ieguvusi.

– **Šie tituli ir uz mūžu?**

– Lai šo līmeni saglabātu, man 2026. gadā atkal jākvalificējas pasaules čempionātam Nīderlandē. Ja gada laikā to neizdarašu, man šo titulu atņems, bet, ja titulu nosargāšu, varēšu sacensties ar pasaulē labākajiem dejojājiem. Vienu gadu savā vecuma grupā būšu vienīgā, bet 2027. gadā, kad pāriešu pieaugušo grupā (20–25),

man pretī stāsies astoņas spēcīgas dejojātājas, kas jau nokļuvušas tiesnešu kategorijā un šajā čempionātā tiesāja mani.

– **Jūtat, kad dejojat uz zeltu vai kad – uz sudrabu?**

– Ja esmu kaut mazāko kļūdu izdarījusi, iekšējā balstiņa saka, ka viss – varu tālāk necināties, un tas ir redzams arī manā sejā... Taču labi apziņos, ka ir jādejo līdz galam. Reizēm gan, noskatoties video, saprotu, ka to kļūdu pat nevarēja pamanīt... Un man palīdz draugi dažādās valstīs, kas uzmundrina un palīdz saņemties un ārēji šo uztraukumu neizrādīt. To mācu arī mazajiem dejojājiem – ja kaut kas atgadās uz deju laukuma, jācenšas to neizrādīt. Ja tiesnesis redz, ka nespēj savākties, izplūsti asarās un vairs nevari tik labi padejot, tas samazina vērtējumu. Man ir gadījies nokrist, bet, ja sekundes laikā spēju sevi savākt, to neieskaita par kļūdu. Sievietēm cienījamais gados gadās, ka kāju sarauj krampis, bet ir svarīgi piecelties un kaut vai līdz dejas beigām nostāvēt, lai deju ieskaitītu... Ar to ir jārēķinās, ka visu laiku nebūs tikai veiksmes vien, piemēram, man visu šo gadu neveicās open deju kategorijā, īpaši ča-ča-ča un hip-hops, jo man vairāk padodas klasiskās dejas, bet čempionātā laikam visu izdarīju tā, ka to novērtēja.

– **Un cik ilgi tā var sacensties?**

– Kamēr neapnik. Deju studijā ir 74 gadus veca dejojātāja, kas pierāda, ka var dejojāt un dejojāt... Es teiktu – līdz mūža galam.

– **Vai sacensībās vērtē arī tērpus?**

– Es teiktu, ka tērpu nevērtē, bet vērtē tēlu – tas arī no tiesneša ir atkarīgs. Uz katrām sacensībām man ir līdzīti seši līdz deviņi tērpi un atbilstoši apavi, jo ir noteikts, kas jāvelk mugurā un kājās, piemēram, klasikas kategorijas dejas var dejojāt kurpēs vai zābakos, bet hip-hopu – botās vai zābakos. Tomēr nav tā, ka mums jāvelk kovboju stila zābaki ar spiciem purniem un spirālēm aizmugurē, – tik traki nav – mēs velkam ērtus un vieglus zābakus ar papēdi, kurus var uzvilkt gluži kā zeķes. Tos pasūtām Lietuvā, un viens pāris iztur aptuveni gadu.

– **Un kleitas?**

– Kleitas var šūt un var nopirkt internetā, bet tad ir liela iespējamība, ka vēl kāda dejojātāja uzkāps uz dejas grīdas tādā pašā kleitā. Man arī tā ir bijis. Lai tā nenotiktu, mana mamma Inga ir sākusi šūt tērpus. Viņai patīk rokdarbi, un es palūdzu uzšūt kleitu, un tagad viņa ar to ir aizrāvusies. Nu jau man ir kāds sestais viņas darinātais tērps, kas ir tāds kā nevienam, turklāt izmaksā daudz lētāk.

– **Ir arī nākotnes plāni?**

– Nākamās sacensības – Baltijas čempionāts – februārī notiks Rīgā. Vēl gaidu Spānijas čempionātu jūnijā, kas ir īpašs piedzīvojums, jo varēšu pavadīt laiku ar deju draugiem. Kā mamma saka – tā ir liela ģimene, pie kuras tu aizbrauc. Runājot par naudu, – viss ir vienkārši: ja spēju atļauties, brauc uz sacensībām un krāj punktus, ja ne, – nebrauc... Dažkārt uzstājoties arī kaut ko nopelnu, bet vislielākais paldies mammai, kas mani atbalsta.

Evelīna Tukuma Raiņa valsts ģimnāzijas skolniece, kas 2025. gadā izcīnīja 3. vietu (vadītāja Sanita Apine)

Šobrīd vissvarīgākais – pabeigt skolu

– **Jūs mācāties Tukuma Raiņa Valsts ģimnāzijā. Kā izdodas visu apvienot?**

– Atzīstu, ka ir grūti apvienot mācības un radošo pasauli – dejas un dziedāšanu – dziedu ģimnāzijas jauktajā kori un ansambli, ar kuru valstī ieguvām 3. vietu. Pricējos, ka skola ir pretimnākoša un ka esmu varējusi doties uz vairāku dienu sacensībām, bet tagad gan līdz jūnijam nekur tālu nebraukšu, jo ir jāpabeidz skola.

– **Un ja būtu jāizvēlas starp mūziku un deju?**

– Nevarētu. Mūzikas pasauli iepazīnu, pateicoties skolotājai Sanitai Apinei. Un tas ir viņas nopelns, ka man tik ļoti patīk dziedāt. Mūsu vidū par ir tāds joks, ka viņa pat lāci varētu iemācīt dziedāt... Sanita Apine ir ļoti, ļoti laba un sirsnīga skolotāja, kas mīl to, ko dara. Viņa ir gatava no rīta līdz vakaram dziedāt kopā ar mums, lai mums skanētu ideāli!...

Runājot par nākotni, es vēlos savu dzīvi saistīt ar deju, bet vairāk hobijs līmenī. Tomēr ir kāds sapnis arī šajā jomā – gribu izmācīties par deju tiesnesi. Bet par pamatprofesiju esmu izvēlējusies fizioterapiju, jo arī fizioterapeits dejas pasaulē ir vajadzīgs.

– **Skolā novērtē jūsu pras-**

egūt

mnāzijas vokālajā ansambli,
u konkursa «Balsis» finālā

mes – vēl nesen dejojāt Ziemassvētku koncertā. Kā tas ir dejojot skolabiedriem?

– Tas arī ir skolotājas Sanitas Apines nopelns, jo katrā koncertā viņa cenšas kādu savu audzēkni izvest spožākā gaismā. Pirmā reize, kad dejojot skolā, bija Skolotāju dienā pirms diviem gadiem, un tad ļoti satraucos. Skolotājs tevi redz ikdienā – reizēm izspūrušu, reizēm dūsmīgu, nevaļīgu, bet te tu iznāc viņu priekšā skaistā kleitā un dejoj... Vēl ilgi dzirdēju paldies. Bet, lai dejotu klasesbiedriem, vajag emocionālu spēku, jo ir tādi, kas atbalsta; citi klusē un noskatās no malas, bet, kā jau teicu, daudzi nesaprot, ko daru. Viņi vairāk pieņemtu, ja es dejotu pāri vai būtu izvēlējusies mūsdienai vai tautas dejas... Īpašs pārdzīvojums bija šai Ziemassvētku koncertā, kur zālē bija skolas biedri un skolotāji, bet uz skatuves – meiteņu koris. Zinu, ka meitenes vecumā līdz 9. klasei ir ļoti skeptiskas un pamatīgi tevi nopēta, tāpēc man kā 12. klases skolniecei ir skaisti jāuzstājas, bet iekšā bija tik liels stress!... Un vēl trakāk ir, ja mamma ir atnākusi uz koncertu vai sacensībām. Man jau šķita, ka esmu no tā *mamma skatās* – izaugusi, bet izrādās, ka nē... Bet arī mammām jau bērni vienmēr paliek bērni!...

AGITA PUĶĪTE

«Skandīne» gadu sāk ar sveču liešanu un jubilāru sveikšanu

Trešdien, 7. janvārī, uz šī gada pirmo mēģinājumu pulcējās Tukuma kultūras nama senioru koris «Skandīne». Ticējums vēsta: kā gads sāksies, tā turpināsies, tāpēc kora prezidente Agita Kalvāne bija gādājusi, lai tas sāktos ar pārsteigumu. Šajā reizē tādi bija vairāki, un to vidū arī jubilāru sveikšana.

Mūžs ar dziesmu piepildīts

Īpašā jubilāra godā šoreiz bija dziedātājs **Jānis Fokrots**, kas aizvadītā gada nogalē sagaidīja 95. dzimšanas dienu. «Skandīnē» viņš dziedāja no kora dibināšanas, bet dziedāt sācis vēl tehnikuma laikā. Sākot no 1965. gada, Jānis aizvadījis jau 14 Dziesmu svētkus un gatavojas arī nākamajiem, kas notiks 2028. gadā. Līdz tiem gan vēl priekšā vairākas skates, koncerti un daudz jo daudz mēģinājumu. Šajā svētku reizē Tukuma kultūras nama pieredzējušāko amatiermākslas kolektīvu dalībnieku sveica ansamblis «Noskaņa», kā arī kora biedri ar vārdiem:

*“Ai, dzīvīte, ai, dzīvīte,
Cik brīnišķa tu esi –
Ir spoža zelta maliņa
Ik lietus padebesim.
Un, ja man tevi, dzīvīte,
No jauna atkal dotu,
Es deļ tās zelta maliņas
Simts dzīves nodzīvotu.”*

Jāņa mūžs, kā pirms dažiem gadiem intervijā uzzināja mūsu kolēģis Guntis Zariņš, bijis raibs un skarbs. Mācoties Priekuļu lauksaimniecības tehnikumā, bijis viens no 36 dažādu mācību iestāžu audzēkņiem, kurus par pretošanos padomju varai notiesāja ar 25+5 gadiem labošanas darbos un izsūtījumā... Tā nu kungs cauri Sibīrijas purviem Irkutskas apgabalā būvējis komjaunatnes triecienceltņi, kā tolaik sauca – BAMu. 1955. gadā atbrīvots un aizbraucis pie tēva, kas par darbību aizsargos bijis izsūtīts uz Tomsku. Tur strādājis mežrūpnieku remontdarbnīcā un uzņemts kā

«Skandīne» sveic dziedātāju Jāni Fokrotu 95. dzimšanas dienā

krimināli sodītais jeb zeks – bijis līdzīgs starp līdzīgajiem, un tas palīdzējis izturēt. Pēc trim gadiem atgriezies Latvijā, pabeidzis tehnikumu un Lauksaimniecības akadēmiju kā lauksaimniecības inženieris. Sācis strādāt Siguldas Lauktehnikā, līdz kursa biedrs Rolands Balodis paaicinājis uz Tukuma Lauktehniku. Savukārt kordziedāšanā pirmo pieredzi ieguvis vēl Priekuļos, gatavojoties 1948. gada Dziesmu svētkiem, tikai svētku laikā jau sēdējis čekas pagrabos. Taču dziedāšana palīdzējusi ne tikai lēģerī, bet arī izglābusies no tuberkulozes – ārstuprāt, plaušu treniņš palīdzējis audiem saglabāties. Vēlāk dziedājis Siguldas un Krimuldas saimniecību apvienotajā korī, Siguldas vīru korī «Satezele», Tukuma vīru korī «Vairogs», bet no 1978. gada – Lauktehnikā dibinātajā «Skandīnē», kurā dzied vēl arvien. Jānim tuva ir kora dziesmu klasika – kā «Gaismas pils», kuru, sākot dziedāt, katrs vārds, katra zilbe, katra nots paņemot ar savu skanējumu un nozīmi. Vai «Daugav's abas malas» – īsa dziesma, tikai trīs panči, bet cik spēka un nozīmes pilni! Vai arī Emīla Dārziņa «Mūžam zili ir Latvijas sili», ko dzied vīru koris – tāds spēks apslēpts...

«Skandīnē» dziedātāju Jāni

Fokrotu zina daudzi. Skatēs sirmajam vīram noliek krēslu, taču viņš spītīgi stāv kājās līdz ar citiem – tik liela ir atbildības sajūta nodziedāt tik labi, kā nekad, un rezultāts to apliecina – pērn skatē koris diriģenta Rūdolfa Bacāna un kormeistara Ojāra Vītolīņa vadībā ieguva augstāko pakāpi...

Darbīgs gads priekšā

Jāpiebilst, ka pirmo dzimšanas dienu kori šajā reizē nosvinēja arī **Daina Ratkus**, kas sākusi dziedāt nesen. Kora prezidente A. Kalvāne stāstīja, ka «Skandīnē» dziedātāji ir apbrīnas vērti: «Mūsu dimanti, kā mēs viņus saucam, ir dziedātāji viscienījamākos gados, un viņu vidū ir arī Jevgeņija Stefanoviča, kurai 2025. gadā nosvinējam 90, Ausma Maļinovska, kas šo īpašo jubileju sagaidīs šī gada maijā, un Valda Sprūģe. Šie cilvēki rāda piemēru citiem senioriem, kā ar kora dziesmu bagātināt savu ikdienā.» Stāstot par kori, A. Kalvāne atklāja, ka «Skandīnē» šajā sezonā dziedāja 29 dziedātāji – rudenī klāt nākuši pieci, un visi gatavojas skatei aprīlī, koncertiem Tukuma svētkos un Popē citiem notikumiem.

Pirms dziedāšanas – jāpastrādā

Tomēr jāatgriežas pie pārsteigumiem – šī gada kora pirmais mēģinājums sākās ar sveču liešanu jaunpilniecei **Judītes Valaines** vadībā. Viņa smejojot teica, ka nodarbība notikšot tieši tāpat kā skolā – pa soļiem un bez atkāpēm, un viņas vārdus apstiprināja uz papīra lapas saliktais sveču liešanas komplekts. Mirkliis darbībā – un – sveces gatavas! Turklāt – un tas bija vēl viens pārsteigums, kuru slēpa sveces silikona forma, – kā izrādījās, bijām lējuši nevis vienkāršu konusa sveci, bet pelītes, pūcītes, lāciņus, eņģelišus utt.

Interesants bija arī bitenieces stāsts – par to, kā, baidīdamās no

bitēm, viņa ne tikai apprecējusies ar bitenieku, bet pati par tādu kļuvusi: «Vēl kā pilsētas bērns bieži braucu ciemoties pie vecvecākiem uz dziļiem laukiem aiz Talsiem, kur tolaik pat nebija elektrības. Tur pirmoreiz iepazinu bites, no kurām man bija ļoti bail. Taču tas netraucēja reiz izmantot brīdi, kamēr opaps un omamma gul diendusu, lai pielistu pie bitēm... To, cik svarīga lauku sētā ir šāda pusstundu ilga atpūta, sapratu daudz vēlāk, bet toreiz man tā bija iespēja pamēģināt aizliegt augli... Atjēdzos sadzelta gultā, piepampusi un jutu, ka man virsū lej kādu šķidrumu, kas, kā tagad zinu, bija šņabis. Taču man bija lemts izdzīvot, tikai pēc tam bija ļoti liela alerģija pret bišu kodieniem. Un es noteikti neiemīlēju biškopību, lai gan man ļoti garšoja medus.

Pēc pamatskolas aizgāju mācīties uz Bulduriem, kur mācīja arī biškopību, taču, nokārtojusi eksāmenu, par to vairs pat nedomāju...

Bet tālāk seko stāsts par to, ko dara mīlestība. Mani iepazīstināja ar vienu puisi. Man bija 20 gadu, biju jauna, skaista... Un viņš – pirmais, vienīgais, visforšākais – nav ne sievas, ne bērnu, spēlē akordeonu, dejoj!... Bet bija tikai viens «bet» – viņš bija profesionāls biškopis, turklāt – jau kurā paaudzē. Bet man no bitēm bail kā ellē... Taču es kļuvu par biškopja sievu, un pirms vairāk nekā 40 gadiem ieradāties Jaunpilī. Atceros, braucot cauri Vaskiem, nogrimām, jo tur vēl pat asfalta nebija, bet šī vieta ir bezgala skaista un darbīga, tāpat kā cilvēki, kas tur dzīvo. Un tur iepazinu biškopja amatu tā, lai varētu arī pati ar to nodarboties.»

Tā ar sveicieniem jubilejās un vispusīgi radošu darbošanos, kā arī, protams, dziedāšanu iesākās senioru kora «Skandīne» 2026. gads.

AGITA PUĶĪTE

Biteniecei Judītei Valainei (vidū) meistarklasē palīdz kora prezidente Agita Kalvāne

Par dzīvi, bitēm un

"Daudz kas dzīvē piedzīvots, izdzīvots un pārdzīvots," tā sarunu uzsāk **Alfons Sprukts**. Sarunājamijs viņa mājās Slampē, kur Alfons dzīvo kopā ar meitu Sandru un znotu Gunti. Kad ciemojamies, aizloga vēl bija pavisam savāds laiks – it kā ziema, bet iestiguši rudens dubļos un lietavās. Bet, ieejot pie Alfona kunga, pārņēma pavisam silta un omulīga mājīguma sajūta.

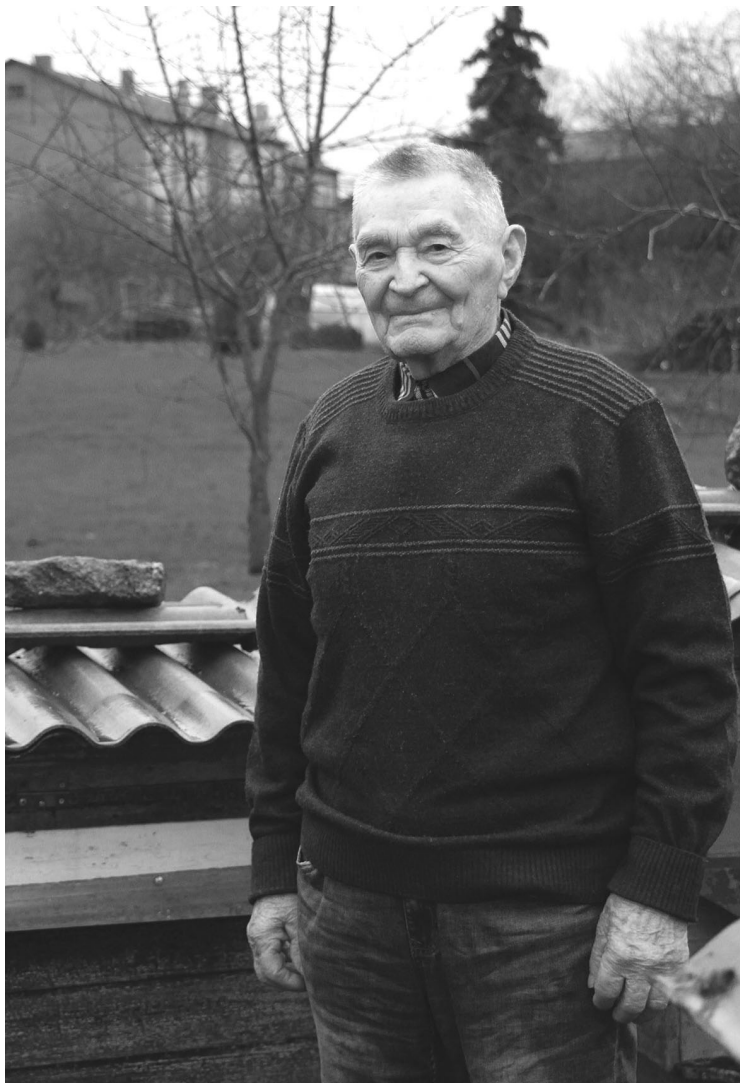
Pirmais, kas mums tika izrādīts, bija bērnu, mazbērnu un mazmazbērnu foto un apsveikumi, kas glīti sakārtoti guļamistabā pie gultas. "Mana ģimene – tas jau arī ir visdārgākais!" tā Alfona kungs, kas pērnā gada 28. oktobrī nosvinēja savu 90. dzimšanas dienu. Par cienījamo gadu nastu pats vēl tā kā jūtas izbrīnīts, bet tad secināja: "Nu jā, esmu piedzīvojis divus Latvijas laikus – piedzīvoju pirmajos, piedzīvoju varas maiņas ... Un nu jau ir otrie... Neatkarīgas Latvijas laiki."

Ar saknēm Latgalē

Piesēdām viesu istabā, kas Alfona kungam jau, kā šķiet, reizēm ir tā kā par mazu. Tas tad, kad visi bērni, mazbērni, mazmazbērni trijās paaudzēs ciemos sabraucot... Tikai ļoti žēl, ka sieviņa Janīna nepiedzīvoja to prieku par lielo ģimeni. Viņa mūžībā aizgājusi jau 1988. gadā...

Mēs iekārtojamies ērtāk un uzsākām sarunu tā vienkārši – par dzīvi.

– Esmu dzimis Latgalē 1935. gadā – aiz Rēzeknes, Kārsavas rajona Mežvidos. Tā sauca to vietu. Tur bija parks un skola, diemžēl muižas ēku krievi kara laikā nopostīja. Mājas, kur dzīvoju ar saviem vecākiem, sauca par «Brūklenājiem». Mans vectēvs krita Pirmajā pasaules karā, kā latviešu strēlnieks

Alfons par savām bitēm rūpējas cauru gadu

aizsargājot Rīgu Nāves salā. Nu viņš ir paglabāts Rīgā, Brāļu kapos. Arī savu tēvu daudz neatceros... Kad man bija vien pieci gadi, tēti, arī Alfonu, saņēma ciet un aizsūtīja uz fronti. Un tā viņš arī mājās neatgriezās, nu viņš atdusas tepat – Džūkstes pagastā pie «Lapseņu» mājām. Mēs palikām vieni – mamma Helēna un mēs – četri mazi bērni. Es biju vecākais, un man vēl bija divi brāļi – Arkādijs un Jānis, kā arī mazā māsiņa Regīna, kurai bija

vien seši mēneši, kad tēti paņēma prom no mājām. Mūsu ģimenei bija jaunsaimniecība – 17 ha, piecas slaucamas govīs, divi zirgi, cūkas, aitas, vistas un viss cits kā kārtīgā saimniecībā. Bet ko mamma varēja viena izdarīt ar četriem maziem bērniem?!... Es kā vecākais jau agrā bērnībā daudz dabūju strādāt, palīdzot mammai. Bija zeme jāapstrādā, lopi jākopj. Atceros, ka bija kaimiņu puika, kas bija par mani četrus gadus vecāks. Viņa

Spruktu ģimene. 20. gs. 50. gadi

ģimenē bija astoņi bērni, un viņiem gāja grūtāk nekā mums, tāpēc viņi nāca mums palīgos un par to mamma arī viņus pabarotāja... Atšķirībā no mums viņiem gan arī bija tētis, viņš pēc gadiem bija vecāks, tāpēc viņu uz fronti nepaņēma. Tā ar kaimiņu palīdzību cinījāties, kamēr mūs visus sadzina kolhozos... Tas bija laiks, kad man palika 16 gadi un es jau biju pietiekoši liels, lai dotos prom no mājām.

Devos uz Rīgu un iestājos celtniecības arodskolā. Tā es paliku Rīgā pie savas krustmātes – mamma māsa – Pilimonas. Tur mācījos un vēlāk arī strādāju. Kad pabeidzu celtniecības skolu, strādāju arī viesnīcas «Rīga» celtniecības darbos.

Tālā zeme – skarba, bet skaista

Kādu laiku Alfons pāstrādājis Rīgā par celtnieku, bet tad – 1954. gadā – viņu iesauca armijā, aizsūtīja prom no Latvijas – uz Tālajiem Austrumiem.

– Lopu vagonos – gluži kā izsūtītos – mūs aizsūtīja uz Tālajiem Austrumiem. Braucām 24 diennaktis cauri visai Sibīrijai, lai nokļūtu gala punktā – Čitas apgabalā, pie Mongolijas robežas, – Olevjaņenskijas rajonā. Ceļš nebija viegls, bet tur bija kaut kas neredzēts – skaista daba! Mežu nebija, bet tikai stepes, stepes, kalni, lejas... Redzēju arī skaisto Baikāla ezeru. Un nekā cita – vien ik pa 100 kilometriem kāds burjats uzslējis savu jurtu stepes vidū. Viņi lopus ganīja gan ziemu, gan vasaru – visiem lopiņiem, arī govīm un zirgiem, bija gara, gara vilna. Saprotais, jo tur taču bija ļoti auksti – līdz pat -60°C. Arī mēs pieredzējām lielu aukstumu – izdzīvojām. Es tikai degunu apsaldēju, tas man vēl ilgi bija sarkans. Bet tur jau to salu tā nejut, jo klimats ir sauss... Kad tu jūti, ka sals ir iekniebis, tad tas jau ir nopietni. Atpakaļ no tālās Krievijas atgriezies 1957. gadā.

Alfons padomju armijā

Mammais aizrāva uz baznīcu, un bija jālaulājas!

Alfona kunga ģimenes stāsts iesācies ļoti interesanti – bet kā pats to raksturo: "Liktenis jau visu ir izlēmis, un viss notiek tā, kā tam ir jānotiek."

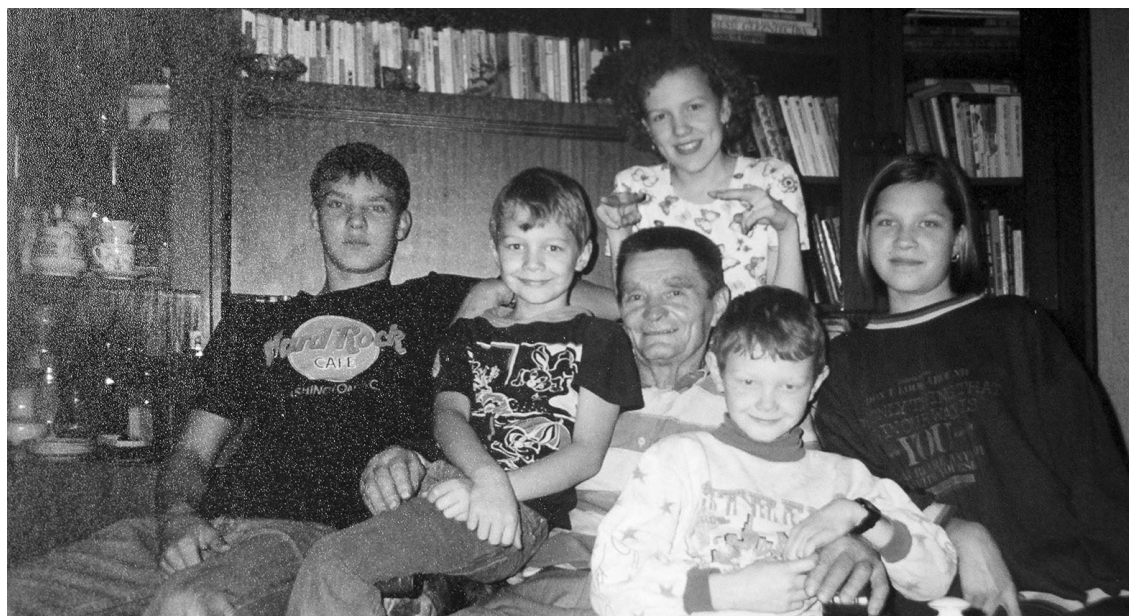
– Atgriezies no armijas, uzreiz sāku strādāt Ventpils ostā, jo tur varēja labi nopelnīt. Tā kā biju atgriezies no armijas un man bija tik vien kā kreklis mugurā, tad gribēju nopelnīt tā, lai vismaz varētu apgērbies. Sešus mēnešus nostrādājis, devos uz Latgali apciemot ģimeni... Atceros, tas bija rudens... Un tur tad es arī satiku savu topošo sieviņu Janīnu, jo tieši tajā brīdī arī viņa bija aizbraukusi apciemot savus vecākus! Interesanti, ka mūs vecāki dzīvoja vienā ciemā, bet mēs viens otru nemaz nezinājām. Janīnas mamma bija rīdziniece, kas pēc kāzām aizgāja dzīvot pie vīra. Sievastēvs Mežvidos strādāja par rakstvedi, bet viņu krievi izsūtīja uz Sibīriju, no kuras viņš neatgriezās...

Bet atpakaļ pie iepazīšanās – kā jau minēju, rudenī aizbraucu pie vecākiem, iepazīnos ar sieviņu un jau 1958. gada janvārī svinējām kāzas... Tagad jaunie kopā dzīvo desmit, piecpadsmit gadus, līdz apprecas, bet mums tas bija ātri... Mammais mūs aizrāva uz baznīcu, un bija jālaulājas.

Jauna vieta, jauna dzīve...

Pēc kāzām jaunie devās, turpat uz Rēzekni, kur arī piedzimis pirmā meitiņa Inta... Tālāk jau ceļš atvedis uz tagadējām mājām – uz Slampē.

– Slampē dzīvoja manas mamma māsa – Anna, kas bija arī izsūtīta uz Sibīriju, jo viņas draugs – bijušais vācu virsnieks – gribēja krievu laikos tikt atpakaļ uz Vāciju. Mammais māsa ar draudzeni bija taisījušas viņam dokumentus, un tā arī pieķertas un par to izsūtītas...

Kopā ar vecotēvu Reinis, Pēteris, Kārlis, Ilze un leva